

MÖLNDALS KOMMUN
stad@molndal.se

2023-12-19

1 (17)

Dnr- SI 2023:7342

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid Rävekärrsskolan
i Mölndals kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Rävekärrsskolan* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Rävekärrsskolan* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla samverkan så att det sker ett kollegialt lärande som också ger avtryck i undervisningen. Detta omfattar både samverkan mellan lärare och mellan lärare och elevhälsopersonal.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver, under ledning av rektorn, utveckla sitt arbete med att anpassa undervisningen så att alla elever möter en undervisning som stimulerar och utmanar dem och ger dem möjlighet att nå så långt som möjligt.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver, tillsammans med personal, ta fram och använda gemensamma förhållningssätt i syfte att öka tryggheten för eleverna.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge lärarna förutsättningar att regelbundet samverka med varandra när de gör sina bedömningar och för att de ska kunna kvalitetssäkra sina omdömen och betyg.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **28 juni mån 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2023:7342) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Råvekärrsskolan leder och styr i flera delar skolans utveckling men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömning utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Uppföljning och analys

Rektorn har påbörjat ett utvecklingsarbete av uppföljningen och analysen av verksamheten på skolan. Rektorn har, sedan hen tillträdde sin tjänst, genomfört en utökning av uppföljnings- och analysarbetet såväl som planerat för ytterligare utökningar. Dock har rektorn inte presenterat en analys som förklarar skillnader i skolenheten samlade resultat, exempelvis mellan olika ämnen, årskurser, kön eller i vilka delar av elevernas utbildning där de lyckas nå högre kunskapsresultat eller betyg. Det saknas i dagsläget ett helhetsperspektiv i analysen, exempelvis framgår endast vissa utvecklingsbehov och framgångsfaktorer. Rektorn har emellertid sammanställt kunskapsresultat utifrån bedömningar, betyg och resultat på nationella prov. Vid regelbundna avstämningar om respektive klass tar rektorn, tillsammans med lärare och elevhälsan, upp elevernas kunskapsutveckling och vidtar därefter åtgärder på såväl elev- som klassnivå med syfte att utveckla verksamheten så eleverna når så långt som möjligt. Rektorn har dessutom gett lärarna i uppdrag att själva utvärdera och analysera sin undervisning. Rektorn följer därtill upp resultat kopplade till trygghet och studiero, vilket finns ytterligare beskrivet under rubriken *Trygghet och studiero*, längre ned i beslutet. Rektorn har visserligen identifierat skillnader och variationer i kunskapsresultaten och påbörjat analysarbetet med att relatera det till undervisningens genomförande.

Rektorn har gjort vissa insatser för att själv ta del av respektive lärares undervisning. Detta genom kortare lektionsobservationer där rektorn fokuserat på hur läraren genomför specifika delar, exempelvis tydlig inledning av lektionen. Rektorn har utifrån detta gett återkoppling till enskilda lärare om deras undervisning. Genom samtal med

elevrådet har även rektorn fått viss kunskap om elevernas uppfattning av undervisningen. Rektorn har inte skapat sig en heltäckande bild av hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen och följer inte heller upp hur respektive lärare arbetar med det, även om rektorn i viss mån följer upp värdegrundsarbete relaterat till trygghetsarbetet vilket tas upp närmare nedan under rubriken *Trygghet och studiero*.

Jämställdhetsarbete

Rektorn följer förvisso upp somliga resultat utifrån kön, men leder endast i begränsad omfattning ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. Rektorn följer i dagsläget upp skolenhetens olika resultat och har identifierat skillnader och likheter mellan pojkar och flickor samt identifierar i vissa fall orsaker och bakomliggande faktorer till dem. Det gäller exempelvis kunskapsresultat och fördelningen av ärenden kopplade till kränkande behandling. Även om rektorn gett lärarna i uppdrag att anlägga ett jämställdhetsperspektiv i sin egen utvärdering av undervisningen, relaterar rektorn ännu inte skillnaden i resultat mellan pojkar och flickor till verksamheten på skolan. Det framgår även exempel på hur elevhälsan och lärarna arbetar med jämställdhetsfrågor på skolenheten, men det sker framför allt på personalens egna initiativ. Rektorns uppföljning av hur respektive lärare tar upp jämställdhetsfrågor i undervisningen är också begränsad. Rektorn har dock identifierat behovet av att utveckla sitt strategiska jämställdhetsarbete.

Ledning och organisation

Rektorn ger tid och förutsättningar för lärare och annan personal att samverka, men samverkan är sällan fokuserad på utveckling av undervisningen. Rektorn följer inte heller i tillräcklig grad upp hur samverkan får genomslag i undervisningen och elevernas lärarande. Även om rektorn till viss del leder lärarnas kollegiala samverkan, exempelvis genom att tydliggöra att lärarnas samverkan i sina respektive arbetslag ska ta upp frågor relaterade till de utvecklingsområden för skolan som rektorn slagit fast, finns inte alltid tydliga förväntningar från rektorn gällande samverkan. Den samverkan som finns mellan lärare och elevhälsa handlar visserligen om både elevers och klassers behov men är främst fokuserad vid åtgärdande insatser. Rektorn har inom ramen för sin utveckling av ledarskapet på skolan identifierat behovet av att utöka lärarnas kollegiala samverkan. Dessutom har rektorn påbörjat ett arbete för att samverkan i högre grad ska ta upp undervisningsnära frågor samt för att försäkra sig om att samverkan ger avtryck i undervisningen.

Sedan rektorn tillträdde har hen utvecklat ledningen av skolan genom att tydliggöra rutiner av mer praktisk karaktär. Exempel på sådana rutiner som är kända av lärarna är rutiner för hur elevernas frånvaro rapporteras samt rutiner kring kränkande

behandling. Dessutom finns på skolan en organisation som stöttar introduktion av nyanställda och obehöriga lärare. Det finns dock en viss otydlighet gällande samverkan med lärare som tillhör en annan skolenhet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla samverkan så att det sker ett kollegialt lärande som också ger avtryck i undervisningen. Detta omfattar både samverkan mellan lärare och mellan lärare och elevhälsopersonal.

Granskningen visar att den samverkan som sker sällan är fokuserad vid att utveckla undervisningen. Även om det finns vissa förutsättningar för att samverka, både mellan lärare och mellan lärare och elevhälsa, behöver rektorn tydligare leda denna samverkan.

Enligt skollagen har rektorn som pedagogisk ledare ett ansvar för att leda, samordna och utveckla utbildningen. I det arbetet har rektorn ett tydligt ansvar för att sätta upp och kommunicera tydliga mål och förväntningar med fokus på elevernas lärande så att det är detta uppdrag som hamnar i fokus i lärarnas samverkan.¹ Vidare har enligt läroplanen rektorn som pedagogisk ledare och chef över lärarna ett särskilt ansvar för att personalen ges kontinuerligt ges möjligheten att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra för att utveckla undervisningen. Huvudmannen har ansvar för att skolan och rektorn har de resurser som krävs.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar samverkan så att det sker ett kollegialt lärande som ger avtryck i undervisningen och verksamheten. Det bör ske genom att tydliggöra lärarnas och elevhälsans uppdrag att samverka om och utveckla undervisningen. Det skulle kunna innefatta att rektorn, utifrån sin analys av verksamhetens resultat, kommunicerar tydliga mål och förväntningar för lärarnas och elevhälsans samverkan och specifikt för respektive arbetslag. Rektorn behöver även följa upp att samverkan får den effekt i undervisningen som rektorn förväntar sig.

¹ Se exempelvis Robinson, V. M. J. m. fl. (2008) "The impact of leadership on student outcomes: An analysis of the differential effects of leadership types", *Educational Administration Quarterly*, Vol. 44 (5), s.659f; Hallinger, P. m.fl. (2011) "Leadership for learning: Lessons from 40 years of empirical research", *Journal of Educational Administration*, Vol. 49 (1), s. 128ff, 137; Leithwood, K. m.fl. (2008) "Seven strong claims about successful school leadership", *School leadership & Management*, Vol. 28 (1), s. 29ff.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömning utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Strukturerad och varierad undervisning

Undervisningen är viss mån strukturerad för att skapa en tydlighet för eleverna. I huvudsak tydliggör lärarna skoldagens olika delar för eleverna samt vilka moment som ingår under lektionen, dess tidsramar samt vad eleverna förväntas göra. Däremot förmedlar inte alla lärare syftet med lektionerna eller vad eleverna förväntas lära sig. Lärarna bygger oftast upp lektionerna med ett logiskt flöde, även om det skiljer sig åt mellan lärare om de förmedlar eller levandegör för eleverna varför de ska arbeta med olika uppgifter eller moment. Det skiljer sig vidare åt lärare emellan om och hur de planerar för och genomför en avslutande del på lektionen med exempelvis en sammanfattning eller med möjlighet för eleverna att reflektera kring lektionen och sitt egna lärande.

Undervisningen innehåller generellt sett en variation av arbetsformer och arbetssätt. Lärarna varierar sina lektioner, exempelvis genom att ha lärarledda genomgångar som varvas med interaktiva moment samt att eleverna får arbeta med uppgifter som antingen genomförs i helklass, i grupper eller individuellt. Det finns dock undervisning, i vissa ämnen eller med vissa lärare, som eleverna upplever som mer enformiga. Sådan undervisning präglas exempelvis av att eleverna främst arbetar enskilt med uppgifter efter genomgång av lärare.

Stimulans och anpassning av undervisningen samt ett aktivt lärarstöd

Lärarna arbetar i vissa avseenden med att anpassa undervisningen till elevernas behov och förutsättningar. Den anpassning av undervisningen som sker är framför allt fokuserad på att möta de elever som behöver stöttning för att nå målen.

Lärarna anpassar undervisningen delvis genom skapa struktur och tydlighet i den, så som beskrivs ovan. Utöver detta bedrivs i vissa fall undervisning på skolan som är anpassad och flexibel för elevernas behov av såväl stöttning som stimulans, även om

det finns skillnader mellan lärarna inom skolan i vilken utsträckning elever möter en undervisning utifrån deras behov och förutsättningar. Lärarna ger elever stöttning på olika sätt. Det kan ske genom ytterligare lärarstöd under lektionerna, särskilda uppgifter eller genom extra anpassningar, vilka kan utformas i samarbete mellan lärarna, elevhälsan och rektorn. Dessutom är den anpassade undervisningens utformning främst inriktad på eleverna som behöver stöttning. Undervisningen möter inte fullt ut de elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling och behöver stimulans och stöttning för att nå ännu längre.

Lärarna genomför en undervisning som i vissa delar stimulerar, motiverar och gör eleverna aktiva i undervisningen. Det finns i delar ett aktivt lärarstöd kombinerat med en bred didaktisk repertoar som syftar till att stimulera och stödja elevernas lärprocesser, men även här finns skillnader mellan lärare och ämnen på skolan. Generellt arbetar lärarna på flera sätt för att motivera eleverna och ge ett aktivt lärarstöd, bland annat genom att fånga upp elevernas frågor och ge positiv återkoppling. Lärarna har även individuella samtal med eleverna om hur de kan nå längre i sin kunskapsutveckling. Lärarna arbetar aktivt, medvetet och uttalat med att stärka elevernas självförtroende genom att skapa ett tillåtande klimat, där eleverna uppmuntras att våga testa och göra fel, vilket lärarna också förmedlar till eleverna bidrar till deras lärprocesser. Eleverna beskriver dock att det varierar mellan lärare och ämnen om undervisningen är engagerande.

Elevernas delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Lärarna ger delvis eleverna möjligheter till reflektion och inflytande kring sitt eget lärande. Det framkommer visserligen goda exempel på hur enskilda lärare låter eleverna reflektera kring undervisningen, elevernas egna lärande samt låter dem vara delaktiga i planering och utvärderingen av undervisningen. Eleverna ges i dessa fall exempelvis möjlighet påverka innehållet i olika arbetsområden eller ha inflytande över redovisningsformer. Det framkommer vidare att enstaka lärare även utvärderar arbetsområden, lektioner eller moment tillsammans med eleverna på ett regelbundet sätt. Lärarna beskriver att de medvetet arbetar med att främja elevernas självständighet och ansvar över sitt eget lärande utifrån en tanke om elevernas progression över åren. Lärarna uttrycker att de får balansera vissa klassers elevinflytande med elevernas behov av lärarledning. Även om vissa lärare ger eleverna möjlighet att reflektera kring sitt eget lärande och reellt inflytande över undervisningen i syfte att främja en ansvarstagande självständighet och metakognitiva förmågor, präglas inte all undervisning av detta. Som beskrivs ovan i beslutet möter eleverna på skolan en undervisning där det varierar om lärarna presenterar syftet med lektionerna, dess arbetsmoment eller om lektionerna har en avslutning som ger eleverna möjlighet att reflektera över undervisningen. Detta får också till sin följd att

det därmed varierar mellan olika lärare om eleverna ges möjlighet att ta ansvar över sitt eget lärande.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver, under ledning av rektorn, utveckla sitt arbete med att anpassa undervisningen så att alla elever möter en undervisning som stimulerar och utmanar dem och ger dem möjlighet att nå så långt som möjligt.

Granskningen visar att lärarnas undervisning i vissa delar förvisso innehåller anpassningar utifrån de olika elevgruppernas behov. Dessa anpassningar är framför allt fokuserade vid riktade insatser till elever som har behov av stöttning för att stimuleras att nå längre i sin kunskapsutveckling. Det är viktigt att dessa elever får sådan stöttning. Däremot möter inte undervisningen alla elever där de är i sin kunskapsutveckling och erbjuder inte alltid sådana utmaningar som gör att elever kan utvecklas ännu mer i sina kunskaper. Om undervisningen inte är anpassad för den aktuella elevgruppen och elevernas behov finns det en risk att elever inte når sin fulla potential. Därtill finns det risk att eleverna också förlorar sitt engagemang och intresse för undervisningen.

Utbildningen ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära och undervisningen ska utgå från och anpassas efter de enskilda elevernas olika behov och förutsättningar. Elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Av läroplanen för grundskolan framgår att skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden, samt att främja elevernas allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna, under ledning av rektorn, utvecklar undervisningen så att den anpassas till elevernas skiftande behov, lust att lära och för att eleverna ska stimuleras och motiveras i sitt lärande. Ett sådant utvecklingsarbete av undervisningen kan med fördel genomföras tillsammans med elevhälsan. Arbetet kan inledas med att inventera vilka former för flexibel och utmanande undervisning och uppgifter lärare på skolan redan arbetar med. När elever sedan ges uppgifter med syfte att utmana dem är det viktigt att de också får stöd att ta sig an dessa uppgifter.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömning utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Studiero

Det finns i delar ett aktivt förebyggande, främjande och åtgärdande arbete gällande studiero på skolan. Studieron följs upp i olika forum så som samtal i arbetslagen, i rektorns regelbundna möten tillsammans med elevhälsan och genom den regelbundna trivselenkäten. Uppföljningar som har genomförts har visat att vissa klasser har haft utmaningar med studieron. I dessa fall har lärarna, elevhälsan och rektorn varit delaktiga i att identifiera och vidta åtgärder. Lärarna och elevhälsan har sedan tidigare även arbetat fram vissa gemensamma främjande förhållningssätt. Förutom det tidigare beskrivna arbetet med att främja studiero i undervisningens genomförande genom arbete med att utveckla lärmiljön, strukturerad undervisning, ledarskap i klassrummet och anpassningar, har det exempelvis innefattat bildstöd, fasta platser för eleverna, rutiner för att gå in i klassrummet, insamling av mobiler, tidshjälpmiddel för olika moment under lektionerna och rörelsepauser. Eleverna förklarar att studieron generellt är god men att det i vissa fall, exempelvis mot slutet av lektioner eller när läraren lämnar klassrummet, kan bli oroligt eller stökigt. Lärarna, elevhälsan och rektorn beskriver att även om det finns ett aktivt åtgärdande arbete kan de gemensamma förhållningssätten för att skapa eller återskapa studiero utvecklas.

Trygghet

Det finns i vissa delar ett medvetet arbete med syfte att skapa en trygg miljö för eleverna, men det saknas gemensamt förhållningssätt bland personalen för att skapa en trygg skolmiljö. Elevernas upplevda trygghet följs regelbundet och på olika sätt upp. Det sker exempelvis genom skolans regelbundna trivselenkät, de regelbundna mötena bland personalen samt genom utvecklingssamtalen med eleverna. Utifrån uppföljningarna har rektorn och lärarna också satt in insatser för att öka tryggheten. Rektorn har också utvecklat och skapat tydliga rutiner kring kränkingsanmälningar, vilka också följs upp för att kunna identifiera mönster, exempelvis kopplat till kön.

Det finns överlag tydliga rutiner för att inhämta information om elevernas trygghet och delvis ett samlat arbete för att också skapa en trygg miljö för eleverna när det är otryggt. Dock finns det platser och situationer som är otrygga för eleverna där även det gemensamma arbetet för att öka elevernas trygghet otillräckligt. Det samlade arbetet på skolan är framför allt inriktat på åtgärdande insatser. Personal har vissa gemensamma förhållningssätt för att förebygga och hantera olika situationer. Exempelvis finns det ett arbete där personal tar upp ordnings- och trivselregler med eleverna på skolan. Men även om utmaningarna gällande tryggheten är kända hos personalen, exempelvis kopplat till specifika platser på skolan, beskriver eleverna att det inte alltid är tryggt på de platserna. Trots att lärare och elever beskriver att de arbetar åtgärdande efter att bråk eller otrygga situationer uppkommit och att det är tydligt att personalen ska agera vid sådana tillfällen, beskriver eleverna situationer när personalen på skolan skulle behöva agera mer aktivt. Granskningen visar även att det förebyggande trygghetsarbetet och dess kopplingar till värdegrundsarbete inte alltid är närvarande. Rektorn och lärarna beskriver också arbetet med ökad trygghet som ett utvecklingsarbete på skolan. Skolan har inte heller tagit upp frågor som rör elevernas trygghet på internet och de interaktioner som elever kan ha med varandra där.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver, tillsammans med personal, ta fram och använda gemensamma förhållningssätt i syfte att öka tryggheten för eleverna.

Av granskningen framgår visserligen att det bedrivs ett kontinuerligt arbete på skolan för att kartlägga elevernas trygghet. Därtill vidtas vissa insatser, även om dessa framför allt är av åtgärdande karaktär. Dessutom har rektorn, tillsammans med personalen och utifrån elevernas utsagor, identifierat och gjort insatser för att säkerställa en tryggare miljö. Dock framgår att det saknas samsyn bland personalen kring hur de ska hantera otrygga situationer för eleverna. Elever har rätt att vara trygga under sin skoltid. Om elevers lärandemiljö inte präglas av trygghet kan det dessutom i förlängningen påverka deras möjligheter att nå de nationella målen.

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en studiemiljö som präglas av trygghet. En analys av Skolinspektionens enkäter visar dessutom att det som utmärker skolor med hög andel trygga elever är att man har respekt för varandras olikheter, att det finns en ömsesidig respekt mellan elever och lärare, ett aktivt och målinriktat arbete mot kränkande behandling, att vuxna reagerar när de får reda på att en elev blivit kränkt, samt att det finns få eller

inga elever som är rädda för andra elever eller för personal på skolan.² Läroplanen slår fast att skolans värdegrund ska genomsyra all verksamhet på skolan.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att tillsammans med lärare och elevhälsa fortsätta och fördjupa ett samlat arbete med trygghet på skolan. Arbetet bör i första hand fokusera på att det finns gemensamma förhållningssätt bland skolans personal för hur de ska hantera olika situationer i syfte att skapa en trygg miljö för alla elever. Ett led i arbetet kan vara att utveckla det främjande och förebyggande trygghetsarbetet relaterat till skolans värdegrund.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering utifrån vad som framkommit vid intervjuer, observationer och dokumentstudier.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Rektorn har inte skapat tillräckliga förutsättningar för lärarna att samverka avseende bedömning och betygssättning. Lärarna har förvisso vissa möjligheter att samverka både inom skolan och med andra skolor när de ska bedöma nationella prov. Under höstterminen 2023 har lärarna på lågstadiet också haft möjlighet att samverka med andra skolor utifrån hur de ska bedöma i ämnen som saknar kriterier för godtagbara kunskaper för årskurs 3. Även om det finns några goda förutsättningar för att samverka i frågor som rör bedömning uttrycker lärarna och rektorn samstämmt att arbetet behöver fortsätta utvecklas. Exempelvis förklarar rektorn att det behöver ske en ökad samverkan i ämnen som saknar bedömningsstöd. Det framkommer också att arbetet med bedömning tenderar att ske alltför enskilt. Lärarna säger att ansvaret tidigare låg på den enskilda läraren och att de då sökte upp någon kollega att prata bedömning med. Rektorn har meddelat lärarna att strukturen och ledningen för samverkan kring bedömning kommer utvecklas ytterligare.

² Skolinspektionen (2015) *Trygghet: Fördjupad analys av skolenkäten*, s.6

Diskussion och analys av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar lärarnas omdömen och betygssättning utifrån ett likvärdighetsperspektiv. Rektorn har i sin uppföljning och analys av kunskapsresultat kunnat relatera vissa avvikelser till lärares arbete med bedömningar. Rektorn har identifierat olika orsaker till avvikelserna. Exempelvis har rektorn identifierat att lärarna arbetar självständigt med att skriva sina omdömen och att de behöver utveckla samverkan och dialog mellan lärare kring hur omdömen ska formuleras. Rektorn har även konstaterat att de behöver samverka kring vad som behöver framgå i omdömena samt att de behöver utveckla medvetenheten kring hur man som lärare gör bedömningar av elevernas kunskaper. Rektorn beskriver att det är viktigt att sätta arbetet med bedömning i relation till hur lärarna planerar och bedriver sin undervisning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver ge lärarna förutsättningar att regelbundet samverka med varandra när de gör sina bedömningar och för att de ska kunna kvalitetssäkra sina omdömen och betyg.

Av granskningen framkommer att lärarna inte har tillräckliga förutsättningar att samverka kring bedömningsfrågor och kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Det saknas ett gemensamt arbete där lärare tolkar och konkretiserar betygskriterier och kriterier för bedömning av kunskaper. När lärare inte ges sådana möjligheter finns det en risk att de utvecklar egna "måttstockar" för sina bedömningar, som inte är likvärdiga eller i linje med läroplanens intention.

Alla elever har rätt att bli bedömda på samma grunder oavsett vilken skola de gått på eller vilka lärare som gjort bedömningarna. Det ligger i lärarens profession att bedöma var eleven befinner sig i relation till de nationella kriterierna. Lärarna behöver därför ges möjlighet att gemensamt med kollegor tolka betygskriterierna och kriterierna för bedömning av kunskaper i relation till respektive årskurs samt ämnets syfte och centrala innehåll. Det stärker även lärarnas samsyn kring hur underlag från bedömningssituationer kan utvärderas allsidigt vid betygssättningen. Likvärdigheten i detta arbete är viktig och då inte enbart i samband med betygssättning utan även vid bedömningar som lärarna behöver göra i icke-betygssättande årskurser.³ Skolverket lyfter också fram sambedömning som ett betydelsefullt redskap för att kunna skapa

³ Skolverkets allmänna Råd och betygssättning s.22

likvärdighet. Det finns faktorer som har visat sig gynna god sambedömning. En sådan faktor är tydlig struktur för själva sambedömningssituationen (exempelvis fasta tider, lokaler och arbetsgång) och ett tydligt ledarskap i sambedömningsgrupperna som håller ihop diskussionerna. Rektorn har en betydelsefull roll för att skapa förutsättningar för en sådan tydlig struktur.⁴

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn skapar förutsättningar för lärarna att regelbundet kunna samverka kring bedömningar samt i syfte att kalibrera och kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Detta bör ske genom tydlig struktur för möten, innehåll och dokumentation. Arbetet behöver i första hand inrikta sig på att lärarna tillsammans tolkar de nationella kriterierna för bedömning i respektive årskurs samt ämnets syfte och centrala innehåll.

På Skolinspektionens vägnar

X Helena Boëthius

Beslutsfattare

Signerat av: Helena Boëthius

X Arne Hellmark

Föredragande

Signerat av: Arne Hellmark

I handläggningen av ärendet har även utredare Matilda Yvede medverkat.

⁴ Skolverket (2013) *Stödmaterial, Sambedömning i skolan – exempel och forskning*

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sju lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 21 och 23 november 2023 samt genomförde digital intervju 24 november 2023. Besöket genomfördes av Arne Hellmark, Johan Hieronymus och Matilda Yvede. På skolan går cirka 255 elever i årskurserna 1-6.